

РІК ЗАЛОЖЕННЯ 1908.

"СВОБОДА"
"LIBERTY"

видається три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
вдень

„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ“
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Всі листи, монет-ордери і чеків треба внаслідку
платити на адресу „СВОБОДА“.

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.

"СВОБОДА"
"LIBERTY"

the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союзу

— "СВОБОДА" —

Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIV. ДЖЕРЗИ СІТІ, Н. Дж., субота 19-го серпня 1916. Ч. 100. VOL. XXIV. JERSEY CITY, N. J., Saturday, August 19, 1916. No. 100.

ПРОТИНАСТУП СОЮЗНИХ ВІЙСК В ГАЛИЧИНІ.

УСПІХИ СОЮЗНИХ ВІЙСК В БИТВАХ НАД ГОРИШИМ СЕРЕТОМ І НА ПІВНІЧ ВІД ДНІСТРА.

Сильна турецька армія прибула до півн. Угорщини.

МОСКАЛІ ЗАЧИСЛЯЮТЬ ДО ПОЛОНЕНИХ ТАКОЖ НЕ-ЖОВНІРІВ.

НАСТУП МОСКАЛІВ ЗОВСІМ ЗДЕРЖАНИЙ.

БЕРЛІН, 16. серпня. — Наступ російських військ на ціллім боєвим фронті на Волині і в Галичині зів'язав зовсім здержаний.

Підчас коли війська Лінінгена і Бен-Ермоля відбивають напади російських військ на Волині над горішним Серетом, армія Ботмера і Кевеша по зрештенованню нового боєвого фронту переходить до протинаступу. Зустріли Москалів, щоби зближити ся до Бережан, зістали ударемнені. Такамо на північ від Дністра російські війська, які переправили ся на західний берег долини Золотої Липи, не є в силі посухнути ся далше наперед. На полудне від Дністра, на захід від Станиславова, наступ Москалів в напрямі Галича зів'язав зовсім здержаний.

Німецький генеральний штаб доносить:

„На північнім боєвим фронті від Батіського моря аж до Принети не зайшли жадні важніші зміни.

„На Волині, в околиці Тулевин, зійшли польських легіонів перевели успішний напад на російські становища над Стохолом. Коло Кісина німецький відділ зупинив російську патрулю, беручи в полон 64 солдатів.

„На боєвим фронті Броди-Зборів Москалі перевели ряд масових нападів, в яких потерпіли нові тяжкі втрати.

„На північ і на полудне від Дністра напади російських військ зовсім ослабли.

„В Карпатах на північ від гори Кануль (на Буковині) союзні війська привели Москалів до дальшого відвороту в північнім напрямі“.

ТЯЖКІ ВТРАТИ МОСКАЛІВ НА ПОЛУДНЕ ВІД БРОДІВ.

ВІДЕНЬ, 16. серпня. — З головної австрійської квартири доносить:

„На полудне від Стобишів (на Волині) наші війська здобули сильно укріплені становища Москалів. Над Стохолом над Москалів відбито з тяжкими втратами для неприятеля.

„На боєвим фронті армії Бен-Ермоля, між Бродами а горішним Серетом, російські війська по кількохгодинних бомбардувань, при яким уживали газових бомб, перевели масовий напад. Напад зістав зовсім відбитий. Москалі потерпіли дуже тяжкі втрати. Ціле побоевище вкрите трупами і раненими.

ПРОТИНАСТУП СОЮЗНИХ ВІЙСК НАД ГОРИШИМ СЕРЕТОМ І ДОЛШНОЮ ЗОЛОТОЮ ЛИПОЮ.

БЕРЛІН, 17. серпня. — Союзні війська переходять в Галичині до офензиви. По відбитті масових нападів Москалів, які декуди тривали без перестанку через 24 години, союзні війська розпочали протинаступ. Тяжкі завзяті по відвоювань ся в околиці горішного Серета і над долшною Золотою Липою.

Звіт німецького генерального штабу звучить:

„Масовий наступ російських військ в напрямі Батькова і Гербузова зістав відбитий з величезними втратами для неприятеля.

„На західнім березі Золотої Липи на лінії Тосотоби і Коичини союзні війська перевели успішно протинаступ. В ті битві полонено 154 солдатів.

„В буковинських Карпатах союзні війська здобули російські становища на горі Стара Община, на північ від гори Кануль“.

КРОВАВА БИТВА НА ЗАХІД ВІД ЗАЛОЗЦЬ.

ВІДЕНЬ, 17. серпня. — З головної австрійської квартири надійшли отсі вісті:

„На боєвим фронті Бен-Ермоля, на лінії Манів-Перелішів (на захід від Залозців), відбувають ся великі битви. Через 12-годин без перестанку неприятель кидав до нападу шовраги до нові сили. Війська часті російських нападів зістала зупинена, яких Москалі відійшли до наших око-

лиць. В тих місцях, які примром коло Маніава, де Москалі урядом ся вдерли в наші окопи, відбито напади по завзятій рукопашній боротьбі. Наші втрати були розмірно свої, зате втрати Москалів були величезні.

„Після нападу Москалів на полудне від Молдави (на Буковині) і над Бистрицею зовсім не удали ся завдяки сильному огню нашої артилерії“.

ОСТАННІЙ РОСИЙСЬКИЙ РАПОРТ.

ПЕТРОГРАД, 17. серпня. — Рапорт російського генерального штабу звучить:

„Помимо сильних протинаступів неприятеля наступ наших військ відбувають ся далше.

„Перестрілки артилерії і крісів відбувають ся на ділім боєвим фронті. В деяких місцях неприятель пераєвляв протинаступу, але без успіху.

„На захід від Риги німецькі цілесильно бомбардував місто Кесер“.

ГІДЕНБЕРГ У ЛЬВОВІ.

ПЕТРОГРАД, 15. серпня. — З достовірних мерел доносить, що Гіденберг переніс свою головну квартиру до Львова, щоби обійняти особисто начальну команду над союзними військами в Галичині. Німецька боєва лінія буде тепер тягнутися від Батіського моря аж до самих Карпат. Австрійський генеральний штаб на бачує не буде мати впливу на воєнні операції на сході.

Полонених австрійських офіцерів признають, що коли б не зміни німецького війська, то Москалі були б вже сілдуцього місяця в Будапешті.

Російські війська знаходять ся тепер на лінії 30 миль у віддаленні всего 10 миль від границі Угорщини. Армія Лещинського посувається ся далше наперед здовж Карпат і по обох сторонах Дністра. Такою армія Сахарова, хоч поволі, поступає постоїно наперед. Лінії на Волині, над Стохолом, де Німці кривили сильно свої сили, не зайшли жадні зміни.

Іспекція санітарного уряду в Києві доносить, що в двух останніх місяцях 300,000 полонених Німців і Австрійців переброшено через квантару. Полонених Польських російські влади відокремлюють від прочих полонених і видають їх в опіку немців, які придилюють їх до робіт на полях. В Києві знаходять ся один із найбільших квантарів в полудній Росії, в який відвозять ся розділюване полонених.

В останніх часах брали участь у битві в Карпатах також війська турецькі. Около 100 проронних Турків привезено вчора до Києва. З їх оповідань показуєт ся, що в околиці Марамарського Сигету (на Угорщині) знаходять ся сильна турецька армія. Дві відділи турецької піхоти відійшли вже на подіє битви в Карпати.

МОСКАЛІ ПОЛОНИЛИ ДОТЕПЕР 358.000.

ПЕТРОГРАД, 16. серпня. — Російський генеральний штаб подає отсі вісті:

„На підставі останніх рапортів, одержаних з поля битви, воєнна добуха за час

теперішньої офензиви, то є від 4. червня до 12. серпня, складаєт ся з полонених жовнірів і не-жовнірів в числі 7.757 офіцерів і 350.845 людей, 405 гармат, 1.326 машинних крісів і 338 метавок.

„На поодинокі армії припадають ось такі числа.

„На армію Каледіна: 2.384 офіцерів і 107.225 людей, 147 гармат, 459 машинних крісів і 146 метавок.

„На армію Сахарова: 1.967 офіцерів і 87.248 людей, 76 гармат, 232 машинних крісів і 119 метавок.

„На армію Щербатова: 1.267 офіцерів і 55.749 людей, 55 гармат, 211 машинних крісів і 29 метавок.

„На армію Лещинського: 2.139 офіцерів і 100.578 людей, 127 гармат, 424 машинних крісів і 44 метавок“.

ЩЕ ОДИН ПРОПУЩЕНИЙ РАХУНОК РОСИЙСЬКОГО ШТАБУ.

ПЕТРОГРАД, 17. серпня. — Російський генеральний штаб оголосив отсі вісті:

„Додаткові рапорти щодо числа полонених вказують, що армія Сахарова полонила 198 офіцерів і 7.308 людей та здобула 29 польових гармат, 17 тяжких гармат, 70 машинних крісів і 29 метавок. Ці числа треба додати до попереднього вказу воєнної добухи“.

ГЕНЕРАЛ РУЗСКИЙ ЗНОВА КОМАНДАНТОМ ПІВНІЧНОЇ АРМІЇ.

ПЕТРОГРАД, 17. серпня. — Генерал Николай В. Рузський зістав іменованим на місце уступившого генерала Куропаткіна знова головним командантом північної російської армії.

Ген. Рузський був на початку війни головним командантом полудневої російської армії. Однак в маю 1915 р. з причини лихого здоров'я уступив. В липні 1915 р. обняв він команду над північною армією. Однак знова по шістьох місяцях з причини недуги мусів уступити.

ПАРИЖ, 17. серпня. — Останній звіт французького генерального штабу звучить:

„На боєвим фронті на північ від ріки Сом наша артилерія була дуже чинна і перела бомбардувань неприятельських становищ. Піхота не брала участі у вчерашніх битвах.

„Число полонених в двух останніх днях вносить понад 100 жовнірів. Крім того здобуто 5 машинних крісів.

„На прочім боєвим фронті звичайна перестрілка артилерії“.

ГЕНЕРАЛ МАКЕНЗЕН ВЕДЕ ВОЄННІ ОПЕРАЦІЇ В ПІКАРДІЇ.

ЛОНДОН, 17. серпня. — З достовірних мерел, які надійшли з Німеччини, через Роттердам, доносить, що головний командант, який веде воєнні операції в Пикарді (у Франції), є генерал Макензен.

Про побут ген. Макензена кружать різні вісті. Один доносить, що ген. Макензен є головним командантом турецьких військ на Кавказі, інші знова, що ген. Макензен перебуває в головній квартирі Гіденбурга.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ:

НАСТУП ІТАЛІЙЦІВ В НАПРЯМІ ТРИЕСТУ ЗДЕРЖАНИЙ.

РИМ, 17. серпня. — Італійська армія, яка знаходить ся на східнім березі ріки Ізонцо, не мене швидко розпочала наступу на Триєст, як довго в руках австрійських військ знаходять ся важні становища на схід від Горцій і над середнім Ізонцо.

Здобуване австрійських становищ є незвичайно утруднене через те, що їх гармати є утавлені в печерах стрілих гір.

Урядовий звіт італійського головного штабу звучить:

„Над долшним бігом ріки Ізонцо наша тяжка артилерія остріляла сильно укріплені становища неприятеля. На височині Карсо наші війська відбили напад Австрійців, беручи в полон 100 жовнірів, між ними 4 офіцерів.

„В околиці Тольміо наші гармати острілявали залізничний дворць в Санта Лочія“.

ПОГОЛОСКА ПРО НЕДАЛЕКИЙ МІР МІЖ ІТАЛІЄЮ І АВСТРІЄЮ.

ЛОНДОН, 16. серпня. — З достовірних мерел доносить, що у Відні відбували ся вчора два засідання кабінету, на яких обговорювано успіхи окремого мира з Італією. Со справу взято тому під розвагу, щоби Австрія могла ужити всі свої сили проти Росії.

Між иншими справами була на днями порядку нарада такою справа Польщі.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ:

БИТВА КОЛО ОЗЕРА ДОЙРАН.

БЕРЛІН, 17. серпня. — Болгарський генеральний штаб доносить:

„Дня 14. с. м. неприятельські артилерія розпочала сильне бомбардувань наших становищ на полудне і на захід від озера Дойран. Під охороною гармат приступив неприятель опією до нападу, який зістав зовсім відбитий.

„Дня 16. с. м. неприятель перела знова наступ, але був привнесений з великими втратами уступити назад“.

НІМЕЦЬКА СТАРАСТЬ СЯ НАМОВИТИ РУМУНІЮ ДО ВІЙНИ ПРОТИ РОСІЇ.

ЛОНДОН, 16. серпня. — Зі Женев (в Швейцарії) доносить, що Німецький веде в Румунію переговори, аби вони взяли участь у війні проти Росії. Німецька зробила Румунію обітницю, як відступити їй частини австрійської території, заземкалої Румунами.

НА МОРЕ:

В МІСЯЦІ ЛИПНЯ ПІДВОДНИ, ПОДНИ ЗАТОПИЛИ 74 КОРАБЛІВ НА 103.000 ТОН.

БЕРЛІН, 17. серпня. — Німецька адміралтія доносить, що в місяці липня німецькі і австрійські підводні люди затопили 74 кораблі на загальну вагу 103.000 тон.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and
Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand
Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.
ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Refused as second-class matter March 30, 1911, at the
Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of
March 3, 1879.

Subscription	PEREPLATA
In United States:	В Западних Америках:
\$2.50 per year	на рік \$2.50
\$1.25 per 6 months	на 6 місяців \$1.25
\$1.00 per 4 months	на 4 місяці \$1.00
In Jersey City and to foreign countries:	В місті Jersey City і в інші країни:
\$3.25 per year	на рік \$3.25
\$1.75 per 6 months	на 6 місяців \$1.75
\$1.00 per 4 months	на 4 місяці \$1.00
Single copy 3 cents	Одноразовий 3 центи

За коду зміню адресу платити за 5 центів.

Address: "СВОБОДА"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі передплати і членські внески на адресу "Свободи".

При замовленні надіслати додати монет-ордер або векселі.

Число телефону 498 Jersey City.

За всі оголошені поміщення в "Свободі" редакція не відповідає. — Рукописи не повертає.

З біжучої хвилі.

Гірко робить ся на душі по прочитанню того, що пишуть російські газети про господарку Дудкевича в Ростоці над Доном. Хто з відчайдушної за сю господарку? Ніхто інший, тільки російське чорносотенне правительство, котре вивезено з Галичини молодіж віддало без застереження в руки такого, "незаконного" поклонника "високих" царських ідей, такого випроштаного яничара і чорносотенця. Російська кулачкова преса протестує проти такої негідної господарки, але чи то що помагає? Як довго при державній кермі в Росії будуть керманцями царські опричники з "дистинго" русскою культурою, так довго опованням молодого покоління будуть там такі вироди, як відомий "наш" Дудкевич. А критика чужої російської преси, виписана на адресу "опішну" галицької молодіж в Ростоці над Доном, що йому помагає? Чи він числить ся коли з аконнебуль лозюв критиком? Дудкевич є "непохитний" чорносотенний патріот і визнає тільки одну моральну засаду, оголошену перед кількома днями олімпійськими. "Правдою": "Хто дає, той добрий; свиням корито не воносе, щоб лиш повне!"

Російський генеральний штаб перший раз признає ся, що до полонення доносилася також мушкетер-жовнір. Шкода однак, що сей штаб не подає кількох єдино полонених жовнірів, а тільки жовніра. Тепер вже всім буде ясно, відки вийшов з Росії аж 368,000 полонених... Заходять же штабе, які "вещи" зачислені Москалі до здобутих гармат і машинних криків. Що знає, чи за якісь час російський штаб не признає ся, що до гармат і машинних криків зачислено також і теліги (колієзники) від пугів...

Цікаве воно, чому Москалі, маючи певність, що забють Галичину, виявляють ся єдиною Галичину. Буковину і Волинь мушкетер в глибину Росії. Видно, що російські командири самі передчувають, що колись їх побідою походу вже не вдасть ся, що небагато прийдеть ся їм ужити стратегії великого князя Николая: в порядку уступати назад.

"Здобуте Галича, останній кріпости, яка боронить Львів, є дитячим лише кілька годин" — так донесли російські "рапорт" що перед тим же Москалі. Минуло лише тиждень, надходять вже другий, а Москалі не ділилися навіть до Буга. Здаєть ся, що "дрось" Москалям стануло в дорозі (можє їм зайдя дорозу перебіг? — Прим. складача).

Останні воєнні телеграми батальон Луніна, редактора "Света".

Армія архієпископа Кароя в Катині робить русские врані. Армія Веткова робить, а преса і редакція. Як Нейта доносить, що війська найкращої нашої армії вбиті. — Правительство не веліть задержати російським на Українці. Як мовляв, — Показав величезну ушкоду. — Остань, страх, перебіг, перебіг, перебіг. — Остань, перебіг, перебіг, перебіг. — Із карованого доносів перебіг, перебіг, перебіг.

Повесили аніжні.

Рабівники жита, народности і віри.

Другим наворотом запуску дика азіатська орда своїх загонів в наш рідний край. Ше не згодили ся тяжкі рани після першого наїзду ворога, а вже нове нещасте, неважче старшого, заступає рідний край. І знова голос плачу і розпачу...

Ше в пам'яті всіх ір-страних часів, які переживав наш рідний підчас нещадного жорстокого погрому ворогів у рідний край. Завдавав ся, що російська армія не мала нічого іншого на цілі, як лише те, щоб "принити і знищити" все, що тільки пригудало би, що тут колись жила українська народ.

Щоб вжити ся як слід до запровадження царського ладу, треба було найперше увільнити край від свідомих українців. Десятки тисяч українських інтелігентів та свідомих селян підняли Москалі в далекі азіатські краї. Богато з них спочиває вже нині у сирій, чужій могилі. Голод, холод, неволя, зверхні зауваження — зробили своєю. Ми нині холонемо читавою вистку, що генштаб у Туркестані агітував за 5 місяців 27,000 загінців, а між ними найбільше українців. А кількох таких Туркестанців дасть ся числяти?!

Другим кроком Москалів в нашій рідній краї було відворнен українських дітей від їх родичів і вивезення в глибину Росії, щоб їх там виховувати на яничарів, на зрадників власного народу. Чи на дозвільно не вистарить хочби примір з Ростоці над Доном, де виховане української молодіж поручено осласленому Дудкевичу? Чи треба ще більше доказів, щоб виявити цілі і наміри варварського правительства в Росії?

Відтак прийшла черга на українські школи і товариства. Одним указом царського губернатора закрито всі українські школи, всі просвітні й економічні

організації. Одним приказом збічено тяжку долготу працю цілих поколінь. Але жадна російського правительства не заспокоїла ся. Треба було віддати засуд на підліт український народ, і підано його. "Нет українського народа!" — завірювали царські опричники.

Та те й ті війни не наситили ся. Треба було ще народів вирвати його віру. І стали насаджувати своїх батончиків та перемішувати наші церкви на царськлавні. Почали ся переселювання наших священників і насильне навертання народа на царськлав. Тесаме, що діяло як на місці в ріднім краю, десь ся те тепер з українськими збійками в Росії. "Голці, босих, приміраючих з голоду привнеювати за чоботи і одержувати приймають царськлав. Шеф поліції вигонює до "навернення" привітну мову" — говорять останні вісті з Росії.

Оте кілька спогадів з минулих і теперішніх. І чогож нам надіятися на підчас нового наїзду азіатської орди? Чи можна сподіватися на людських чутствів вірних, котрі їх ніколи не мали? Царські опричники вже були однакові!

Там в краю війни. Діяють царські насильники. А тут? Ми живемо на волій землі, адедла від царської орди. Однак бачимо, що царська рука витягає і тут свої загінці, палити, щоб загартувати наші народні скарби. І тут царські опричники запускують свої загони, які тисячі наших братів загортають в царськлавну конуру.

Там в краю війни. Наші брати немічні, не годні здержати московських насильств. Але той війни нема. На наших власних очах відбувають ся насильства. А ми стоїмо з боку і байдужо глядимо на це, як тисячі наших несвідомих братів тонуть у царськлавні батні. Чому воно так? — скажуть!

ГОСПОДАРКА ДУДИКЕВИЧА В РОСІІ.

Страшне бодане української молодіж.

Російська часоп. "Кієвська Мысль" (ч. 186, з 18. липня 1916 р.) пише:

Сими днями в Ростоці над Доном судили гімназиста, галицького втікача, обвинуваченого в крадіжці простирала із гімназійного захисту. Гімназист оправдував ся, що поповнив сей проступок з голоду. Його увільнили. Підчас судової розправи вийшли на верш огидні подробиці. Конче треба зазначити, що так звані "патріотичні кружки" відносять ся тепер з великою увагою до втікачів, особливо галицьких, а учениками, які втікли з австрійських шкіл, знають ся навіть наше міністерство просвіти і рішучо відкрити для них особну гімназію. Мають ті ученики і свого опікуна, ажогог р. Дудкевича, непохитного патріота. Він сам називав себе іх "батьком". Той г. Дудкевич дістав із скарбової (державної) каси 100,000 рублів на початкові розкоди для "урядженя" дітей-Галичан, а 60,000 рублів дістав до кінця місяця.

Вистарить знати всі попередні факти, щоб собі уявити, як "матичну силу" має для "патріота" скарбова субвенція.

Було би порушенням закону "патріотичної" природи, коли би ростивий "батько" відказав ся від участі в скарбових тисячах... І от тепер г. Дудкевич і його помічники, які опікують ся втікачами з галицьких шкіл, живуть в першорядних готелях в Ростоці; вони не мають жадної потреби продавати о-останню сорочку, щоб купити кусок хліба. А остача від їх опікою "бідна, ніжудена молодіж", приміщена у спільній захисті (бурей), дістає місячно 8 рублів на "прояток". Гімназиста в ті години по кілька днів і тому були продавати простирала за кусок хліба.

Ми наслідом ся, — пишуть "Віржевія Відомості" — що інституція, котра дає субвенцію, зацікавлена ся цілою тою сумною історією... Чи не даєсть ся г. Дудкевичеві 60,000 рублів місячно, щоб він жив ситно в першорядних готелях, і до те щоді, коли "порушч" йому діти жадують годівни на "рублеву місячну зарплату, і з голоду мусять продавати, остаче біле... Як би воно не було, скарбової гроші даєть ся на науку і на удержане дітей, а не для г. Дудкевича.

"Хоча не всі ученики-Галичані признають "політичні" переконання г. Дудкевича і не годять ся вступати в "союз русского народа", з того ся не виходить, аби ті діти викладати на улиці. Ми сподіваємо ся, що діяльність г. Дудкевича зробить ся вже концей. Для таких "вихованців", котрі ученики заведене переміняють на якусь чорносотенну чайню (по нашому: каварню), котрі підкорюють діти до взаємної ненависті, котрі розпросторюють дитячу душу політичною пропагандою — нема місця в школі!"

"Кієвська Мысль" кінчить свою статтю отими словами: "Ум! — Дудкевичи — неприємновенні"... (Горе нам, Дудкевичі — недотикальні (непорушні).

РАДИ ДЛЯ БЕРЕЖЕННЯ МОЛОДІЖИ.

Новий скандал в Нью-Йорку, який викрав ся з прилюдного торговельного двору, дає законодавчим тілом багато додуми. Вчирок Ботвіна, пропозитор протистити, "казав державним і школьним властям, як нізко стоїть тут сирова морального виховання шкільних дітей. Щоб ратувати цю фатальну ситуацію, компетенції чинники заходять ся увдвати нові плани виховання шкільних дітей.

З першим найновішим планом винувата настотельська міжнародної диточної ліги, пані Валестон Грі Браун. Вона запевняє, що дотерпіння шкільних устрій не вистарить для американських дітей. Його треба конче доповнити, бо в протинний раз будуть даліше повторятися такі ситуації, як найновіший. Американська дитина любить забаву і товариство; вона хоче брати живучу участь в молодій житті і з тим всім вона пристрасно шукає. Американські школи є відповідні для маленьких дітей: ті діти знаходять в школі не пригноблене, але розривку. Та се відноситься ся лише до дитин-дітей, але до старших школи має почасті характер невільничий. Старші діти, крім науки, жадної іншої розривки в сучасній школі не знаходять і тому вони стараються знайти її в приватних заведеннях, на улиці і т. д. Се дуже відбиваєть ся на молодечій чутстві. Дитина, що весь час була в товаристві своїх ровесників, була в товаристві і під наглядом шкільних настотельств, — наслідом опиняється між адеморалізованою учинною товпою, приналеж до способу жити уличної молодіж, а по чей доходить до того, що своє чутство і мораль міняє за хвилину внутрішнього одуження і тілесної розкоші. Все се свідчить, що сучасна американська школа не є в силі дати дитині належного виховання і сильної волі.

Щоб запобігти такому нещастю, потрібно, пані Браун радить, аби для старших дітей бувають при школах, саль, де відбували би ся представлення, танці, кінотеатри і т. п. розривки, за якими тужить молодіж, а чого те нині в американській школі нема. Саль повинні бути відкриті від години 8-мої рано до години 11-тої вночі. Така школа має стати центром старої школи. І треба так устроїти, щоб без її душі молодіж не могла жити.

В інтересі батьків і в інтересі держави, аби виховати здорове покоління, щоб держава опирала ся на здоровий, розсудливий і моральний суспільности. Тому в інтересі батьків і держави є постаратися о інституції, з яких виходила би та розсудна і моральна суспільність. Коли кожне місто, кождо дитиниш поодинокого міста буде мати такі школи, тоді Американці можуть вжити, що таких поганих випадків протистити, як отсей послидній в Нью-Йорку, вже більше не буде. Коли кожне місто — каже пані Браун — буде старатися устроїти порядки, коли батьки звернуть більше уваги на моральне виховане молодіж, тоді молоді стітениці Злучених Держав не будуть більше "живим товаром" для нечесних людей, не будуть приносити ганьби для держави і народу.

До рудин звертаєть ся пані Браун із записом, щоб більше уважали на свої діти, щоб не пускали їх самонас. Молода душа є склонию до всяких пристрастей; вона не розбірає, що корисне, а що погубне, — аби лиш було розкішне.

ВІДЗВА УКРАЇНСЬКОГО ЗАПОМОГОГО КОМІТЕТУ В МОСКВІ.

Наша редакція одержала відзвук українського запомогого комітету у Москві і містить її в тій цілі, щоб по-знакомити Ви. Читачів з положенням не лише російських, але також і галицьких братів, що потерпіли через війну, а по друге, щоб пригадати всім запомоглим комітетам в Америці, щоб поспішили з поміччю, котра є о много потрібніша для утішачів, ніж для останніх ся в Галичині, бо про Галичан дає правительство і різні комітети, а збійками не опікуєть ся майже ніхто.

Відзвук звучить:

Від українського комітету поміччю жертвам війни.
Український комітет звертаєть ся до серця українського народу... Понад мільон наших земляків — збійців і вивезених з рідних осель — мусять шукати для себе захисту денде, чого їм чужим і неприємними людьми. Богато їх розбірилось по різних містах України, однак ще більше їх відіслано в другі міста, майже чужі люди з иншими звичаями і обичаями. Більша частина виїхала діти і не забрала з собою теплої одяжки, і тепер до них несподівано загостилася холодна зима. Їм тяжко було найти зарібок і примістити до нових умови життя. Особливо в тяжким положенні находять ся Українці з Галичини, вислані в середині і східній губернії. Перед нами, приміром, лежить сис 253-ох Українців Галичан, яких поселили в симбірський губерній. В тім списі нас вражає велике число звислих імен чільних українських суспільних діячів; між ними є навіть професори і інші. Очевидно досить комітетові, аби ті люди, з котрими ми в себе дома занимали видне становище суспільне, тепер терплять з причин голоду, зими і инних нездорових умови життя.

Польський комітет, котрого відділ находить ся в Симбірську, подавав їм тільки незначну і до пригладу поміч. То була очевидно тільки великодушна жертва, що вони відказали від усіх своїх збійців на потреби України. Однак о-на не могла припинити до пошуку життєвих умови між тамешніми Українцями. Український комітет поміччю жертвам війни уважав своїм обовязком повідомити тих земляків, котрі користають з поміччю чужих, що на нас спочиває довга поміччю нещасливим.

Ми повинні пам'ятати, що там в Симбірську, Вуйську, Томську, Тройську, Орлі і в других містах страждала сам цілий нещот інтелігентів; від нещасливих умови життя люди знаходили в нещаді і навіть у шпиталів від нікого не одержували поміччю, тому, що не можуть назвати взаємні з рідною і знайомими. Українці в Москві зорганізувались в український комітет під назвою "Московське Т-во поміччю для населення по-дудних губерній Росії, потерпілого з

причини війни" (Московское Т-во поміччю населению жых губерний Росії, пострадавшему от войны).

Як би всі Українці! деб вони не находились, агрутавались коло того товариства, ми мали би сильне средство для облекшення того великого горя. Як би всі Українці при земстві від свого місячного зарібку відчислили найменший процент в користь нашого товариства, ми мали би около 1,000 рублів що місяця. Як би тесаме зробила кождо операція в кождім уїзді, ми мали би по 1,000 рублів (відомо — всіх кооперативних спільок на російській Україні є 10,000). Як би в кождім уїзді (повіті), де живуть Українці, виставили шукт, ко-перативи, вигравами призабрано боляч по 100 рублів, ми мали би нові тисячі карбованців що місяця. Особі склалась і жертви на різних східних поміччю поміччю організації допомогти жертвам війни, над котрими наше Товариство не-ребрало опіку.

Довкола "Московського Т-ва поміччю населению потерпілого губерній Росії, потерпілого з причини війни" можуть агрутаватися ся всі жиди українські діти, котрі почувають ся до обовязку перед братами-земляками. Зберіть в селі, всю енергію для віддану того товпа.

Адреса Т-ва така: Москва, утлі. Воздвиженки і Нижне-Кисловського пере-був. Брискорь, кв. 35, в Московское Т-во поміччю населению жых губерній Росії, пострадавшему от войны.

Редакція просить всіх українських товаришів передувати повнішу відому російських Українців, хочби з відчайдушної за те, що вони заявили ся всім українськими збійками, щоб огляду на державну приналежність. Можна сподіватися, що всі наші запомогли комітети звернуть увагу на той братиний поклик і по своїм силам піддержать заходи "Українського Комітету в Москві".

НОВІ ВІДКРИТІ НА ЛІВНОЧІ.

В липні 1913 року кількох учених під проводом Вільяма-Андреаса Стефаносона виїхали в поїздок до північного бігуна, щоб поробиють деякі дослід в тих околицях. Члени експедиції поділились ся на дві групи науковців: геологічний, топографічний, етнографічний, природничий і фотографічний. Всіх членів експедиції було 12, з окремою для себе обслугову. Поїздок почав ся з Канади і вів в два тижні північні члени експедиції мусять розділитися на дві окремі часті. Одна частина під проводом Вільяма-Андреаса Стефаносона заступила ся далеко на північ, а друга під проводом Рудольфа Андреаса перевезла наукові дослід в околицях білих північних берегів Канади. Та частина експедиції, що була під проводом Андреаса, повернула в вїкторок, 15. серпня 6. р. назад до Канади.

Андресон говорить, що дослідів відбували ся дуже утяжально, було багато різних перешкод і експедиція не osiąгнула наміреної цілі. Високі ледові скли і зими вітри були головною причиною несповида. Всеж такі порок-лено було цілих дослідів. Заджемо маши знову 150 островів. Геологічна секція користалася найбільше. Вислужено великі маси пісків, богаті вкладами міді, лунку, граніту та инших мінералів.

Етнологічна секція провадила свою діяльність між Ескимосами на острові Вікторі. Зібрано багато етнологічних і археологічних пам'яток. При поміччю грамфону зібрано багато різних ескимоских пісень і переказали їх на англійську мову. Етнологічний відділ зібрав ся також чудовими стриман Ескимосів.

Відділ природничий зібрав ся прекрасними зніманнями з життя тамошньої природи і образами різних околиць. Около 1,000 різних оказів звірів і птахів привезено до Канади. Завер ці три роки перевезено дуже докладно метеорологічні обсервації.

Члени експедиції бувають даліше продовжувати свої дослід, але задля не-достаті псів мусять повернутися до Канади.

Друга частина експедиції, під проводом Стефаносона остала ся ще даліше на півночі. Що з нею стало ся, ніхто не знає, бо жадних вістей від Стефаносона нема. Одна є лише знання, що Стефаносон перед спосом поїздомозно-завів, що поверне до Канади аж около 1918 або 1919 року.

Один член експедиції, номер від ран, які одержав в часі довіи на медведей. Інших випадків смерті або слабости не було.

Др. І. Спіллінгер
Порада і оглядини
ДАРОМ.

Важливі заходи затримують лікаря в приміщенні лабораторії. Рішення в багатьох випадках, що дадуться винагороди охоронці, можна аналізувати як з точки зору моралі, так і з точки зору способів, за допомогою яких це було зроблено. 79—

Наша команда машинисту, за допомогою котрої можна бачити внутрішню діяльність котрої, лікаря причини хвороби, а зупинити лікаря, який вивчає структуру бактерій, які є причиною всіх нездоров'я. Та методика відома і не тільки медичній, але і військовій та цивільній.

Година офісної: від 8 ранку до 12 год. поз. в отворі і лінійно від 9 ранку до 7 вечір, в неділю від 9 год. 15 ранку до 7 вечір.

з довголітньої практикою переповоджує всілякі справи цимчаслім карт з найліпшими вислі дмн.
Годіня утроді: від 8-ї рано до 6-ї се
Адреса:
Box 36, Room 516, New York, N. Y.
свола пошлати від с. 168 East 89th
st 16-01 secer.

Тисячі дічат, жонши,
і молоді і музик зава-
даку, рутину коду "КРЕ-
" а особливо вилічені
знадзі по вісі, приціпа,
племі ширі, червоністі
мешау і всі прочі не-
реша, туд, тут, шат і до-
АНТУСМО, що хто тільки
се позбути цих страшних
одного доляра.

th St., Dept. 50, New York, N.

Шкапи, бордовидні, знаки і нарости на шкірі терпіти. Петріті тільки тим даццати і нагнітати бугати щезати в Вашині. Шкапи згінити сід в таї самий сід. В разі незадоволення, зверніть його на гроші назад. Адресуйте:
59 W. 145th St., New York, N.

ПИСАНА ВЕРШОМ: — 3 н-Франко. — Ціна 40 центів.

Силайте до:
J. H. and S. Jersey City, N. J.

БЕДУЖИМ!

НА ЛАБОРАТОРІЯ
ІХАІЛА
І ЛІКИ, ЯКІ ПРИНОСЯТЬ
ІЧ НЕДУЖИМ.

МОЧЕВО-ПОЛІОВИЙ ЛІК проти м
мужських застарілих секретних нед
Ціна: 1 бут. \$2.00; 4 бут. \$5.00.

МУЖСЬКІЙ ШКІДЛИВИЙ ПРИВІСНИ
лічить се нашим ліком.
Ціна: 1 бут. \$3.00; 4 бут. \$5.00.

ГЕРКУЛЕС скріпає і, заперд
здоров'я, додає апетит, підвищує
силю і регулює кров.
1 бут. \$2.00; 3 бут. \$5.00.

ЧИСТОТІЛ, масть, лічить викид
шкірні, ліжачі і прищі. САЙ \$2.00

[illegible]

портрет
Франка
товариства, братствам і організації Івана Франка почитання чи портрет Івана Франка. Портрет сдруження 14х10 смале, отже мається на галь, читається та інших товаришів, щоб кожда українська родина Франка, побач портрету Шевченка, інших Українців.

3 ЦЕНТИВ
товою пересилкою.
"ВОДА".
Jersey City, N. J.